

A DM TÁMOGATTA

A Délmagyarország nemcsak a térség meghatározó médiavállalkozásaként szerepel a közbeszédben, hanem mecénásként is, amely számos jótékonyági akcióban vesz részt, kulturális, sportcélú, társadalmi rendezvényeket támogat, s szervez maga is. Bizonyára sokan emlékeznek az egyik dorozsmai tanyán élő Szabóékra, ahol az édesanya három gyermeket nevel, köztük az autista fiút, Tibit. Nem volt villanyuk, s jószándékú embereket és a hivatalokat megmozgatva lapunk közreműködésével ki-gyulladtak a fények a tanyán.

A zánkényszéki Csányi Tamás hónapokig volt lélegeztető gépen, közösen szorítottunk azért, hogy eredményes legyen a tüdőműtétje. A fiatalember lábadozásában már a lapunktól kapott számítógép is segített.

Pénzzel és nyilvánossággal álltunk a sürgősségi betegellátó osztály megteremtése mellé, légzésfigyelő készülékkel segítettük az újszülöttek életeléséinek növelését, beszálltunk a szívsebészeti klinika egyik műszerbeszerzésébe. Egy millió forintot adományoztunk a szegedi gyermekklinikának.

Az Év sportolói díjazzuk minden esztendő karácsonyán, futóversenyeket szervezünk és támogatjuk a sportutánpótlást.

A hagyomány és a magas kultúra iránti elkötelezettségünk folytán a Délmagyarország neve elválaszthatatlan a Szegedi Szabadtéri Játékoktól, a Dörmötör-díjtól, vagy a Szegedért Alapítványtól. Lapunk a gazdasági vállalkozások sikereit is elismeri a Presztízs Díjjal.

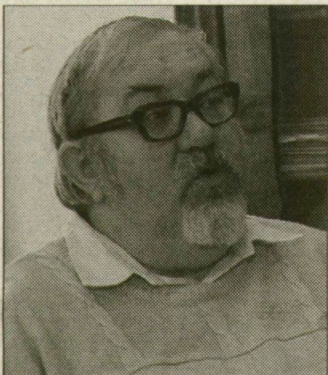
Az ember mellett annak legjobb barátjáról, a kutyaokról sem feledkeztünk meg. A DM kezdettől fogva kiemelt támogatója a Tappancs Alapítványnak, amely kisállatmenhelyet működtet Szegeden.

ADYTÓL MÓRÁN ÉS JUHÁSZ GYULÁN ÁT DARVASIIG SOK ÍRÓ, KÖLTŐ IS PUBLIKÁLT A DÉLMAGYARORSZÁGBAN

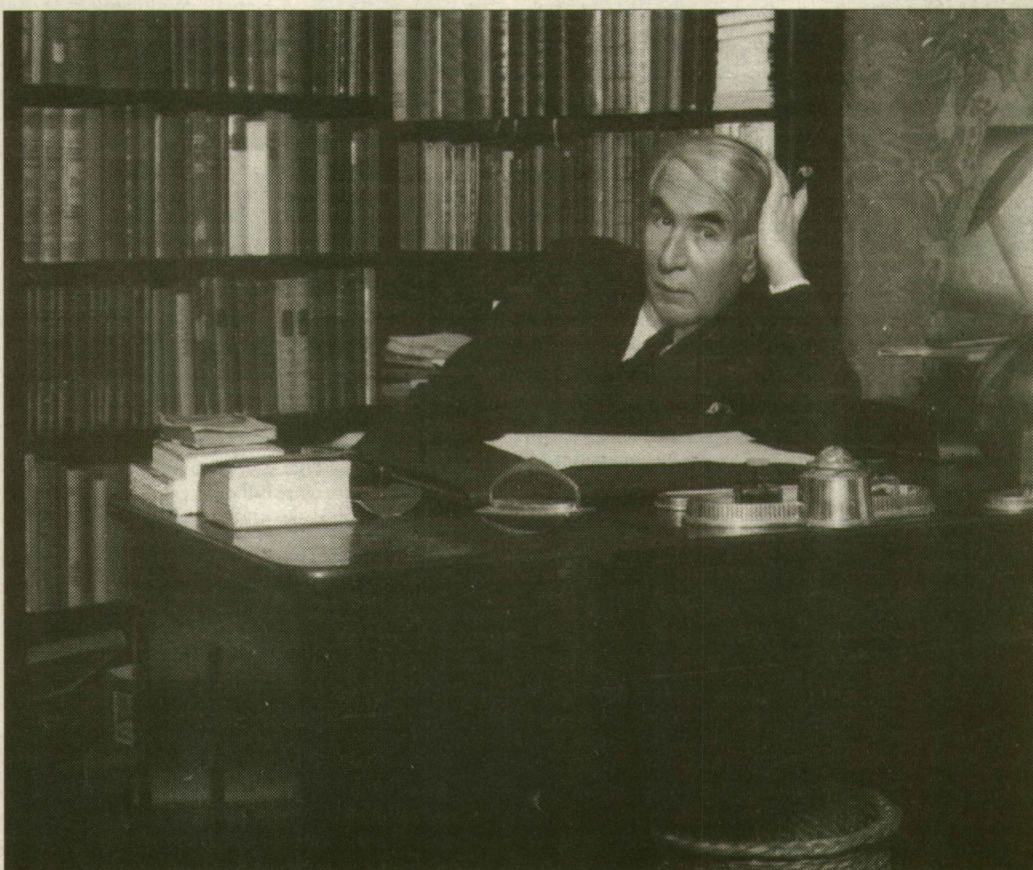
Lapunk legjelesebb szerzői

Minden korszakában voltak a Délmagyarországnak olyan szerzői, akikre büszke lehetett a város. Adytól Mórán és Juhász Gyulán át Darvasiig az elmúlt 95 évben a legkiválóbb írók, költők is publikáltak a lapban.

– A Délmagyarország már 1910-ben megindult ugyan, de igazi jelentősége a Szege-di Napló megszűnése után, a húszas évek közepe táján mutatkozott, amikor a szélsőjobbboldali Szegedi Új Nemzedék ellensúlya, ellentéte lett – hangsúlyozza a helyi sajtótörténet legkiválóbb ismerője, *Lengyel András* gondolkodástörténész. A Móra Ferenc Múzeum munkatársa szerint merő véletlen, hogy ma Délmagyarországnak hívják a lapot, hiszen a húszas években egy ideig Szeged néven működött. Ha a Bethlen-kormány 1925 áprilisában harcos ellenzékiése miatt nem tiltja be a liberális Szegedet, akkor nagy valószínűséggel ma

Lengyel András, a szegedi sajtó ismerője FOTÓ: SCHMIDT ANDREA

Móra Ferenc, dolgozószobájában – mértékadó szerzője volt lapunknak

FOTÓ: LIEBMANN BÉLA

is így hívnák az újságot. A Délmagyarország 1925. május 17-én a Szeged változatlan stábjával indulhatott újra a régi nevén.

– Elévülhetetlen érdemei vannak a Délmagyarország létrehozásában Pásztor Józsefnek, aki maga is jó újságíró volt, de elsősorban mint főrésszvényes, laptulajdonos és szerkesztő alakította a lap történetét a legfényesebb korszakban egészen 1938-ig. Frank József 1918-ban a Szeged és Vidékétől Juhász Gyulával együtt ment át a Délmagyarországhoz, amely első-

sorban azért vált jelentős lap-pá, mert Frank József szerkesztőként fazont tudott adni neki. Juhász Gyula Móra Ferencel együtt a lap vezető szerzőjévé vált: nemcsak irodalmat írtak, hanem a politikai vezércikktől kezdve a kritikáig bármit, ami adódott. Egyértelműen ők voltak a lap sztárszerzői. A város és a kol-légáik is így tekintettek rájuk. Mellettük ma már kevésbé ismert, de igen kitűnő, profi újságírók egész sora dolgozott a szerkesztőségben. Például Magyar László igen jelentős újságírói életművet hozott

létre, ugyanakkor kitűnő karikatúrákat is rajzolt – pályája végén a Pesti Hírlapnál még *Nádas Péter*ről is. Más karakterű, de hasonló súlyú munkatárs volt Vér György, a kitűnő politikai vitatkozó, aki pesti lapok szegedi tudósítója is volt. A szegedi feminista mozgalomból indult Lengyel Vilma zenekritikus, a kulturális publicisztika jelentős alakja. Az állandó munkatársak mellett alkalmilag nagyon sok jeles személyiség írt a lapba, hatalmas jegyzéket alkotna a teljes névsor. Az induláskor még Ady Endre is

küldött néhány írást. A Szegedben jelent meg a fiatal József Attila Tiszta szívvel című verse. 1925-ben Szabó Dezső, később Radnóti Miklós is írt a Délmagyarországhoz. Amikor 1934-ben Móra Ferenc meghalt, és hiány keletkezett a vasárnapi tárca terén, egy ideig Kosztolányi Dezső és Móricz Zsigmond írta ezeket. Kerényi Károly professzor, Thomas Mann barátja is a Délmagyarország szerzője volt – sorolja a nagy neveket Lengyel András, aki szerint 1923-tól 1938-ig tartott a Délmagyarország nagy fénykora, amikor vitathatatlanul a vidéki magyar újságírás legmagasabb szintjét jelentette, sőt versenyképes volt a nagy pesti lapok jó néhányával is.

– Ezt a vezető pozícióját belső színvonalhullámzásokkal, történeti kanyarokkal tarkítva lényegében máig tartja. Külön történet az 1945 utáni időszak. A hatvanas évektől a nyolcvanasokig a Délmagyarországnak megint kitűnő periódusa következett jó szerzőkkel. *Veress Miklóstól Simai Mihályon* át egészen a máig is publikáló *Darvasi Lászlóig* sok író is megfordult a lap körül. A munkatársi gárda átlagszínvonalra jelentős mértékben megemelkedett. Külső munkatársak is rendszeresen írtak a lapba. A Délmagyarország történetének sok évtizede elképzelhetetlen *Péter László* nélkül, aki a múlt ápolásának fórumává is tette a lapot. Szinte egy várostörténeti életmű bontakozott ki az újság hátsólapjain.

HOLLÓSI ZSOLT

TAXIN SZÁLLÍTOTTÁK AZ ÖREG NYOMDAGÉP SZERELŐJÉT

Harminckét évig kézzel szedte a Délmagyart

Gajdacsi Sándornak legjobban a jó kollektíva hiányzik azokból az időkől, amikor minden éjjel a Délmagyarország lapszámain dolgozott. 50-60 ezer kinyomtatott példányban a cikkek szövege részben 60 éves gépeken, a címek pedig kézi szedéssel készültek.

1956 májusában került a Délmagyarországhoz kézi és hirtetessedőként, 1968-tól már ő koordinálta a nyomdászok munkáját. *Gajdacsi Sándor* szívesen emlékszik vissza azokra az időkre, amikor még részben kézzel készítették a lap oldalait.

A cikkek szövegét gép szedte, de az íráskor címét, valamint a hirdetéseket teljes egészében a nyomdászok rakták ki betűnként. A műszak így aszerint volt hosszú vagy rövid, hogy sok vagy kevés cím és reklám volt az oldalakon, illetve egy- vagy többhasábos címeket adtak-e az újságírók, szerkesztők. Műszakonként nyolc szedő dolgozott a Délmagyarországon, valamint a Csongrád Megyei Hírlap számain.

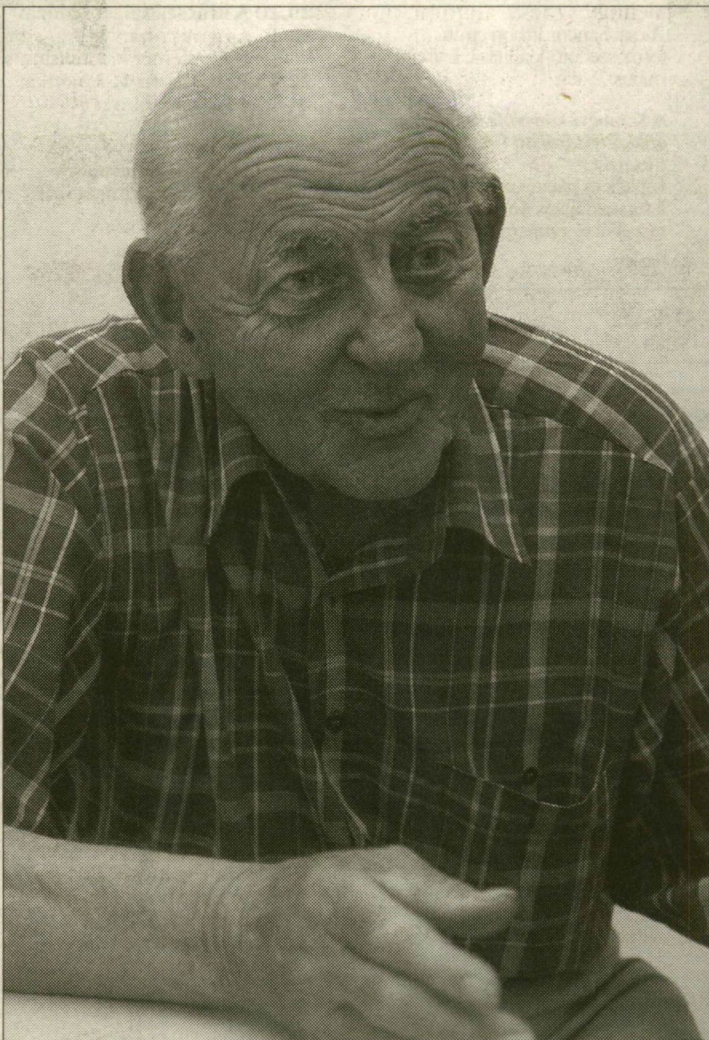
– Az egész országban sehol nem volt arra példa, hogy két lapot nyomott volna egyszerre egy nyomda – emlékezett Gajdacsi Sándor.

A Délmagyarországnál 22 órakor volt lapzártá, egy órával később pedig a tördelők az utolsó oldalakat is a nyomdába vitték, ahol 60 éves gépen 50-60 ezer példányban készült a lap. Az öreg gép egyszer műszak közben mondta fel a szolgálatot, s ekkor éjjel Gajdacsi Sándor taxival ment Kiskundorozsmára a legközelebbi szerelőért.

Gajdacsi úr 20 évig vezényelte a nyomdászok munkáját, 1988-ban ment nyugdíjba. Ekkor még mindig a hagyományos technika uralkodott a nyomdában, a fényszedés csak a 90-es évek óta jellemző.

A nyugdíjas igazgatónak leginkább a jó kollektíva, a baráttá vált munkatársak, szerkesztők hiányoznak. Lapunkat most is mindennap olvassa, évek óta előfizetők. S hogy folytatja-e valaki a családból a nyomdász mesterséget? Erre kevés az esély, *Balázs* nevű unokája ugyanis egyelőre a futball, és nem a betűk iránt érdeklődik.

G. ZS.

A nyugdíjas nyomdásznak legjobban a munkatársak hiányoznak

FOTÓ: MISKOLCZI RÓBERT

SZÜLETÉSNAPI PROGRAM

SZEGED, MÁJUS 28., KLAUZÁL TÉR

8.00–9.00: Reggeli zenés ébresztő – városnéző kisvonattal fűvőszekar járja be a várost.

10.00–10.30: Bohócok az állatkertben – a szegedi Kövér Béla Bábszínház műsora.

10.30–11.00: Görkorsolya-bemutató, játékos feladatok gyerekeknek Délmagyarország-nyereményekért, a Vasárnapi Délmagyarország gyermeknapj játékának nyereményátadás.

11.00–11.45: A Pom-Pom együttes Ernő Afrikában című gyermekműsora.

11.45–12.00: A Délmagyarország konstrukciós fizikaverseny díjátadása, nyertes konstrukciók bemutatása. Grease – előadják az Orczy István Általános Iskola tanulói.

12.00–12.45: Csonka András műsora.

13.00–14.00: Színpadon a Délmagyarország: kérdezz-felelek játék nyereményekért, utazási és születésnapi nyereményünk díjátadása, a Délmagyarország-vándordíj átadása.

14.00–14.15: Aero kick-box bemutató.

14.15–14.45: Fiesta együttes műsora.

14.45–15.45: Színpadon a Délmagyarország: kérdezz-felelek játék nyereményekért, 95 éves olvasók, intézmények köszöntése. Vendégünk Gregor József, Lékó Péter és a Mercedes-Benz Csillagtúra résztvevői.

15.45–16.00: Küzdősport-bemutató.

16.00–16.30: Délmagyarország szülinapi tortaszegés.

17.00–18.30: Zsédá-koncert.

10.00–18.00: A városnéző kisvonat egész nap ingyen szállítja az érdeklődőket a Fekete Ház elől. A Klauzál téren élőben jelentkezik Csörög rovatunk, személyesen találkozhatnak olvasóink a szerkesztőség munkatársaival: 10-14 óra között Dombai Tündével, Cs. Gát Lászlóval, Hollósi Zsolttal, Nyilas Péterrel, Kormos Tamással, 14 és 17 óra között Gonda Zsuzsannával, Szabó C. Szilárdal, Illyés Szabolccsal, Molnár Balázssal és Korom Andrással.

Egész nap ajándéktárgy-árusítás. Látványos fizikai kísérletek a fizika éve alkalmából. Szülinapi fotóparaván – a fényképezőgépet ne felejtse otthon! Sportegészségügyi információs pavilon – ingyenes vérnyomásmérés, testzsír-meghatározás, US Army fitességi teszt. Hűsítőről gondoskodunk! Az A Capella cukrászdában mindenki, aki fagyaltot vásárol, 1 gombóc fagyit ajándékba kap az erre a napra megalkotott tejszín-blue curacao DM-fantáziafagyaltból.